

Riktlinje för kontroll och underhåll av handbrandsläckare

SVEBRA 2016:1 – Version 3

Denna riktlinje är beslutad av SVEBRAs norm- och certifieringskommitté
och träder i kraft 2026-10-01

SVEBRA, Brandsäkerhetsföretag är en samhällsnyttig förening för
brandsäkerhetsföretag med en vision att göra samhället brandsäkrare.

Föreningen har till uppgift att höja statusen för SBA, systematiskt brandskyddsarbete
och öka kvalitén på de tjänster som tillhandahålls i branschen genom att bistå med
kompetensutveckling i form av certifiering, normer och riktlinjer, utbildning,
information och rådgivning.

Innehållsförteckning

Kontroll och underhåll av handbrandsläckare	3
1. Bakgrund	3
2. Orientering	3
3. Syfte.....	3
4. Definitioner.....	3
5. Referenser	5
6. Avgränsningar	5
7. Tillämpning.....	5
8. Rutinkontroll (egenkontroll)	6
9. Kontroll och underhåll	6
9.1 Årlig kontroll och underhåll	6
9.2 Utökad kontroll och underhåll.....	7
9.3 Felaktig brandsläckare	8
9.4 Märkning	8
10. Register/dokumentation.....	8

Kontroll och underhåll av handbrandsläckare

1. Bakgrund

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska ägare eller nyttjare av byggnader i skälig omfattning hålla utrustning för brandsläckning, vilket normalt innebär brandsläckare. De placeras i miljöer där det finns risk för brand, som till exempel hem, arbetsplatser och offentliga lokaler samt fungerar som förstahandsbrandskydd.

Brandsläckare är avsedda att vara lättillgängliga och snabbt gripbara, vilket gör dem viktiga vid alla typer av verksamheter där ett tidigt ingripande kan förhindra omfattande skador och öka säkerheten för både människor och egendom.

2. Orientering

Brandsläckaren är ett effektivt släckredskap särskilt värdefull i brandens tidiga skede. En fungerande brandsläckare kan begränsa fara för liv samt skador på person, egendom och miljö.

3. Syfte

Syftet med SVEBRAs riktlinje för kontroll och underhåll av handbrandsläckare är att beskriva vad som ska ingå i kontroll och underhåll för att uppfylla lagstiftning, andra regelverk och rekommendationer.

Riktlinjen är framtagen i enlighet med:

- AFS 2023:12 Kapitel 4 §17 och §19
- LSO, Lagen om skydd mot olyckor 2003:778
- SS 3656:2018 Handbrandsläckare - Underhåll och omladdning

4. Definitioner

Brandsläckare

Handbrandsläckare tillverkad enligt SS-EN 3.

Brandsäkerhetstekniker

En SVEBRA-certifierad person med utbildning, erfarenhet och kunskap om varje åtgärd vid kontroll och underhåll.

Drivgasflaska	En gasflaska med en drivgas, placerad in-eller utvändigt på en brandsläckare, som vid aktivering skapar ett tryck i brandsläckaren för att driva ut släckmedlet.
Kompetent person	Person som har erforderlig kunskap att utföra rutinkontroll.
Medlemsföretag	Företag som betalar medlemsavgift i branschföreningen SVEBRA, Svenska Brandsäkerhetsföretag.
Mobila släckaggregat	Släckaggregat tillverkade i enlighet med SS 1866.
Omladdning	Påfyllning av släckmedel i en brandsläckare som har tömts helt eller delvis.
Plombering	Plomberingen finns vid säkringssprinten och syftet är att visa att brandsläckaren är oanvänd. När plomberingen tas bort eller bryts kan släckaren användas.
Punktsprinkler	Punktsprinkler är ett brandredskap som monteras i tak och aktiveras automatiskt vid en viss temperatur. Den vanligaste punktsprinklern innehåller pulver och aktiveras vanligtvis vid 68°C.
Register/dokumentation	Samlat dokument som kan vara digitalt som beskriver anläggningen och dess status.
SVEBRA-certifierad person	Person som har gått en SVEBRA-certifierad utbildning som avslutats med examination med godkänt resultat. SVEBRA-certifierad utbildning för att utföra kontroll och underhåll av handbrandsläckare enligt SVEBRA 2007:1 Brandsäkerhetstekniker.
Säkringssprint	Finns för att säkerställa att brandsläckaren inte utlöses av misstag.

Tillverkare	Ett företag som konstruerar och tillverkar en produkt samt säkerställer att produkten överensstämmer med gällande krav och släpper ut den på marknaden.
Tryckmätare	Kallas även för manometer och visar trycket i brandsläckaren. Har ett grönt fält för godkänt tryck.
Återkommande kontroll	Den utökade kontrollen som återfinns i Arbetsmiljöverkets AFS 2023:11 kapitel 9.

5. Referenser

AFS 2023:11, kapitel 9	Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning
AFS 2023:12	Utformning av arbetsplatsen
ISO 7010	Varselfärger och varselskyltar
SS-EN 3	Brand och räddning – Handbrandsläckare – Del 7: Egenskaper, funktionskrav och provningsmetoder
SS-EN 1866	Brand och räddning – Mobila släckaggregat
SS 3656:2018	Handbrandsläckare – Underhåll och omladdning. Utgiven 2018
SVEBRA 2007:1	Norm för krav på utbildning Brandsäkerhetstekniker

6. Avgränsningar

Denna riktlinje omfattar inte mobila släckaggregat, punktsprinkler och brandsläckare tillverkade i andra standarder än EN3.

7. Tillämpning

Medlemsföretag i SVEBRA har förbundit sig att tillämpa föreningens riktlinjer för kontroll och underhåll. Det gäller såväl i företagets egen verksamhet som vid marknadsföring och rådgivning till kunder.

8. Rutinkontroll (egenkontroll)

Med rutinkontroll avses den kontroll som utförs löpande av kompetent person hos fastighetsägaren/verksamheten eller en utsedd representant.

Kontrollen ska utföras regelbundet. Intervallet bör inte överskrida tre månader annat än i undantagsfall.

Vid kontrollen ska det säkerställas att:

- årlig kontroll och underhåll har utförts
- brandsläckaren är placerad på avsedd plats
- brandsläckaren är tydligt skyltad med symbolskylt i enlighet med AFS 2023:12 eller ISO 7010
- brandsläckaren inte är blockerad
- brandsläckaren är lättåtkomlig
- brandsläckaren går att lyfta från sitt fäste
- brandsläckaren inte har några yttre skador
- brandsläckaren har läsbar hanteringsinstruktion på svenska
- tryckmätarens visare är i det gröna fältet
- brandsläckaren är plomberad

Resultatet av rutinkontroll ska av den kompetenta personen registreras i sitt systematiska brandskyddsarbete.

9. Kontroll och underhåll

Kontroll och underhåll ska utföras minst en gång per år av en brandsäkerhetstekniker som är utbildad i SVEBRA 2007:1 Norm för krav på utbildning brandsäkerhetstekniker.

9.1 Årlig kontroll och underhåll

Vid den årliga kontrollen ska det säkerställas att:

1. brandsläckaren är placerad på avsedd plats
2. brandsläckaren är tydligt skyltad med symbolskylt i enlighet med AFS 2023:12 eller ISO 7010
3. brandsläckaren inte är blockerad
4. brandsläckaren är lättåtkomlig
5. brandsläckaren går att lyfta från sitt fäste
6. brandsläckaren inte har några yttre skador

7. brandsläckaren har läsbar hanteringsinstruktion på svenska
8. brandsläckarens originaletikett/screentryck inte i någon del är dold
9. tryckmätarens visare är i det gröna fältet
10. brandsläckaren är plomberad
11. brandsläckaren är av lämplig typ och storlek
12. slangen och dess munstycke har rätt utförande, fungerar och är oskadad
13. säkringssprinten är lätt att dra ut och att plomberingen bryts och ersätts
14. utlösningmekanismen har rätt utförande och är oskadad
15. Beroende på släckartyp
 - 15.1. trycksatta brandsläckare ska ha godkänt tryck
 - 15.2. brandsläckare med drivgasflaska ska öppnas och behållarens insida, komponenter och släckmedel ska vara godkända.
 - 15.3. drivgasflaska och koldioxidsläckare har korrekt vikt och har haft återkommande kontroll i enlighet med AFS 2023:11 kap 9.

Resultatet av kontroll och underhåll ska av brandsäkerhetsteknikern registreras i serviceregister/dokumentation.

Om det finns allvarliga fel på brandsläckaren ska man informera uppdragsgivaren.

9.2 Utökad kontroll och underhåll

Vid utökad kontroll och underhåll töms behållaren och det utförs en fullständig kontroll. Vid behov byts komponenter och släckmedel.

Tidsintervallet för utökad kontroll och underhåll är för brandsläckare med:

- vätska 5 år
- pulver 10 år
- koldioxid 10 år

Slangar för koldioxidsläckare och slangar med avstängningsanordning ska provtryckas eller bytas ut i samband med utökad kontroll och underhåll av brandsläckaren.

I samband med utökad kontroll och underhåll ska även återkommande kontroll i enlighet med AFS 2023:11 kap 9 utföras på koldioxidsläckare och i förekommande fall på vissa drivgasflaskor.

9.3 Felaktig brandsläckare

Brandsläckare ska inte godkännas om:

1. det har skickats ut felmeddelande om felaktig/återkallad brandsläckare
2. utökad kontroll och underhåll inte har utförts enligt tidsintervall i avsnitt 9.2
3. en komponent saknas eller är bristfällig
4. den kan utföra fara för användaren

Om inte åtgärd för att rätta till ett fel kan vidtas omedelbart ska brandsäkerhetsteknikern omgående informera uppdragsgivaren skriftligen.

9.4 Märkning

Följande uppgifter ska framgå på brandsläckaren:

- år och månad när årlig kontroll är utförd
- år och månad när utökad kontroll och underhåll är utförd
- namn och kontaktuppgifter till leverantören som har utfört kontrollen
- märke som identifierar SVEBRA-certifierad person
- om det finns anmärkning i dokumentationen

10. Register/dokumentation

Efter utförda kontroller ska arbetet dokumenteras i ett register där varje brandsläckare går att identifiera, till exempel genom ett unikt nummer.

I registret ska det finnas:

- information om var brandsläckaren är placerad
- tillverkare, mängd och typ av släckmedel
- resultatet av kontroll och underhåll, det vill säga om brandsläckaren är godkänd i enlighet med SVEBRAs riktlinjer
- om reparation eller annan åtgärd krävs
- vilket datum (år, månad och dag) som kontroll och underhåll utfördes
- vilket datum (år, månad och dag) som senaste utökade kontroll och underhåll utfördes
- vem som har utfört kontroll och underhåll

Registret ska hållas tillgängligt eller överlämnas till kund efter det att arbetet har utförts.